

GODT RUSTA FOR FRAMTIDA

Årsplan 2022

INNHALD

○ VÅR VISJON	3	○ DANNING	15
○ FØREMÅL	4	○ LÆRING	16
○ TILSETTE	5	○ KALENDER	17
○ RUTINAR FOR VURDERING	6	○ VENNSKAP OG FELLESSKAP	18
○ VURDERINGSOMRÅDET	7	○ EIN INKLUDERANDE BARNEHAGE	19
○ PROGRAMTILBOD OG TENESTER	8	○ MAT I BARNEHAGEN	20
○ KVALITETSPOLITIKK	8	○ FORUT BARNEAKSJONEN	21
○ SPRÅK	9	○ KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST	22
○ OVERGANGAR	9	○ NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI	23
○ OVERGANG BARNEHAGE/SKULE	10	○ KROPP, RØRSLE, MAT OG HELSE	24
○ MEDVERKNAD	11	○ NÆRMILJØ OG SAMFUNN	25
○ DOKUMENTASJON	12	○ KUNST, KULTUR OG KREATIVITET	26
○ OMSORG	13	○ MENGDE, ROM OG FORM	27
○ LEIK	14	○ ETIKK, RELEGION OG FILOSOFI	28

VÅR VISJON

GODT RUSTA FOR FRAMTIDA

Våre overordna verdier:

- Respekt og omsorg for andre.
- Lyst til å læra.
- Tru på seg sjølv.
- Sosial kompetanse.

Våre mål:

- Barna skal ha medverknad på eigen kvardag.
- Felles fokusområde for heile barnehagen.
- Tid og rom for leik.
- Leikekloke vaksne.

FØREMÅL

Barnehagen skal gi barn i alderen 0-6 år eit godt pedagogisk tilbod som samsvarar med Barnehagelova § 1.

«Samfunnsmandatet til barnehagen er, i samarbeid og forståing med heimen, å vareta barna sitt behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for ei allsidig utvikling. Leik, omsorg, læring og danning skal sjåast i samanheng». (Rammeplan for barnehagen 2017 s. 7.)

Barnehagen skal byggja si verksemd på etiske grunnverdiar nedfelt i norsk lovverk.

Verksemda skal drivast i samsvar med:

- Gjeldande lover, forskrifter og kommunale vilkår for barnehageverksemd.
- Barnehagen sine egne vedtekter.
- Fastsett budsjett.
- Barnehagen sin årsplan for pedagogisk verksemd.

TILSETTE

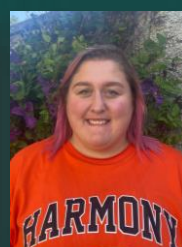
Styrar:
Lene
Presthaug

Assisterande
styrar:
Maren Odland

Kokk:
Mette
Haldorsen

Lærling:
Helene Malmø

Pedagogiske leiarar:

Lena E.
Stokken

Malin
Eriksen

Marit Kristine
Dommersnes

Linda A.
Rogne

Marte
Michelsen

Vigdis
Kippersund

Sara
Kyvik

Mari Brattabø
Hope

Anette H.
Bjerkeset
(morspermisjon)

Fagarbeidarar:

Hilde
Nysæter

Ingrid
Nysæter

Anne Bente
Østraat

Jessica
Hauan

Jillian
Moores

Hilde Aa.
Olsen

Anna
Jespersen

Audhild
Sørensen

Ingrid-Marie
Grov

Nazia
Ibrahim

Ekstra assistent
Linda Hansen

Pedagogiske medarbeidarar:

I tillegg til fast tilsette vil det vera andre inne i periodar, som Nav-assistentar, lærlingar og studentar.

Leiar i foreldrerådet er Liv Kristin Våge

Program og tenesta:

Ås barnehage er open frå kl. 06:30 – 16:30 alle kvardagar. Nyttårsafta, og onsdag før skjærtorsdag stenger me kl. 12:30. Julafta er stengt. Barnehagen er stengt 5 dagar pr. år til planlegging for personalet.

Barna har plass til skulepliktig alder, eller til plassen vert sagt opp skriftleg. Eit barnehageår gjeld frå 15.08. – 14.08. påfølgande år. Alle barn skal ha 4 veker ferie i løpet av barnehageåret. Tre veker skal vera samanhengande. Barnehagen har stengt to veker, fortrinnsvis dei to siste i juli.

Her hos oss er småbarnsgruppa skjerma nede i første etasje.

Kvalitetspolitikk:

Ås barnehage skal gjennom kvalitet framstå som eit naturlege val når ein søker barnehageplass. Hovudfokus i vårt arbeid er barna. Me er her for dei, og skal leggja til rette for at kvart enkelt barn blir sett, får dekkja sine behov, og blir gitt gode utviklingsmoglegheiter.

Tenesta me utfører er av kvalitet, slik opprettheld me tillit hos foreldra, samarbeidspartnarar og kommunen som tilsynsmynde. Ås barnehage sin kvalitet er eit kontinuerleg arbeid og blir evaluert årleg.

VURDERINGSOMRÅDET

Etter tilbakemeldingar på foreldremøte i september 2021 valde me to område som skal vurderast i 2022:

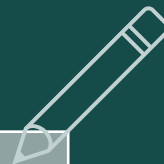
«Bruk av språk, -me vil setja ord på verda.»

«Eit inkluderande fellesskap med fokus på kvarandre sine kvaliteter.»

	Tidfesting:	Kven har ansvaret?
Kartlegge kva ein skal fokusere på.	Januar.	Assisterande styrar.
Igangsetting av tiltak.	Februar.	Pedagogisk leiar på gruppa.
Gjennomføring.	Dagleg.	Pedagog, fagarbeidar og pedagogisk medarbeidar i samarbeid.
Oppfølging.	Kontinuerleg.	Pedagogisk leiar på gruppa.
Ser foreldre endring? Spørjeskjema kor me samstundes undersøker nye vurderingsområde	Foreldremøte i september.	Assisterande styrar.
Status og evaluering etter tilbakemeldingar.	På personalmøte i oktober.	Den pedagogiske leiargruppa.

RUTINAR FOR VURDERING

Aktivitet	Tidfesting
Val av to fokusområde som skal vurderast.	Etter foreldremøte om hausten – før utarbeiding av ny årsplan.
Avgrense dei valgte fokusområda som skal vurderast.	Personalmøte i oktober.
Status for vurdering på personalmøte.	Før påske, før sommaren og på personalmøte i oktober.
Kontinuerleg vurdering av kvardagen og pedagogisk innhald.	Pedagogisk leiar har ansvar for kontinuerleg vurdering. Nyttar innspel frå medarbeidarane på samarbeidsmøte . Møte i ped.leiargruppa tre onsdagar i månaden. Kollegarettleing for heile personalet med fokus på utfylling av vurderingsskjema etter kvart mål.

Aktivitet	Tidfesting
Samarbeidsutvalget skal godkjenne fokusområdet for vurdering. Fokusområdet står i denne årsplanen.	Når gjennomgang av årsplan vert gjort.
Dersom det er valt fokusområde for vurdering som foreldra bør involverast i, vert dei spurt om dette. Til dømes gjennom spørjeskjema.	Januar/februar.
Tema på foreldremøte til hausten: Kva ønskjer foreldra skal vurderast i kommande år? Framlegg med forslag om fokusområde for vurdering.	Foreldremøte i september.
Innspel til foreldrerådet om saker ein ynskjer å drøfta.	Vert gjort dersom det dukkar opp aktuelle saker.
Innspel og tilbakemelding ved foreldresamtalar.	Når foreldresamtalar vert gjennomført.
Foreldremøte blir nytta til å få innspel til endringar i årsplanen.	September.

SPRÅK

I rammeplanen for barnehagen 2017 står det:

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle språkforståinga, språkkompetansen og eit mangfald av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer, dialektar gjennom rim, regler, songar, litteratur og tekstar frå notid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leikar med språk, symbol og tekst, og stimulerer til språkleg nysgjerrigheit, bevisstheit og utvikling»

I barnehagen har me fokus på kvardagsspråk. Me badar barna i ord, og brukar omgrep i saman med barna i alle kvardagssituasjonar. Ønske er å gi barna størst mogleg ordforråd, samstundes som dei forstår kva orda betyr. Det å bruke konkretar i saman med ord er med å forsterka tydinga, og vil gjere det lettare for barna å hugse, i møte med nye ord og omgrep.

OVERGANGAR

Oppstart i barnehagen skal gjerast så enkel og god som mogleg for barn og foreldre. Pedagogisk leiar tar kontakt når barnet har fått tildelt plass, og avtalar oppstartssamtale. I første møte med barnehagen får ein sjå korleis me har det, og informasjon om korleis dagane våre blir lagt opp. Pedagogisk leiar lagar plan for tilvenninga i saman med foreldra.

Dei fyrste dagane er forelder med i saman med barnet, då skal barnet bli trygg på barnehagen, og på personalet det skal vera i saman med. Forelder tar del i kvardagsoppgåvene som måltid, stellerutine, og legging. Etter kvart som ein ser, og kjenner at barnet er trygt, trekker forelder seg gradvis vekk.

Overgang mellom gruppene skal gjerast enklast og tryggast mogleg. Me brukar tid på førebuing med samtalar, og besøk til gruppa/ avdelinga. I overgangen frå liten til stor avdeling prøve me så langt me klarar at alle barn har med seg minst ein kjend vaksen i overgangen.

Overgang barnehage til skule skal også vera ei trygg og god oppleving. Barnehagen sin visjon er at barna skal vera godt rusta på framtida, så når dei sluttar he skal dei har med seg gode reiskap i sekken. Me følgjer overgangsplanen til Stord kommune, og førebur barn med felles samtalar og opplevingar kring tema. Me besøkjer leikeplassen til skulen, og barna blir invitert til skulebesøk i saman med føresette på våren.

OVERGANG BARNEHAGE/ SKULE

Kva: Besøka skulen.

Korleis:

- Barna besøker skulen saman med foreldra.

Kva: Mappe 1 til skulen.

Korleis:

- Overlevering mellom ped.leiar/lærer.
- Skal innehalde skjemaet «informasjon om barnet til skule og skulefritidsordning».
- Ein teikning som barnet har valt.
- TRAS skjema(språk kartlegging)
- Godkjenning med underskrift frå foreldre.
- Skjema for barn med minoritetsspråkleg bakgrunn.

Kva: Mappe 2.

Korleis:

- På overleveringsmøte mellom ped.leiar/ lærar.
- Dette er ei mappe med konfidensiell informasjon der foreldra og barnehagen er blitt samde om at skulen treng utvida informasjon om barnet.

Kva: PPT og barnevern.

Korleis:

- Skulen får naudsynt informasjon om ein skilde barn, dersom foreldra gjev samtykke til det.

Kva: Samarbeid barnehage/skule.

Korleis:

- Overføringsmøte der pedagog frå barnehagen overleverer mappa til den pedagogen som skal ha barnet i 1.trinn.
- Fagleg drøfting/erfaringsutveksling mellom pedagogar og skulen fyrste tysdag i mai.

Kva:

Foreldresamarbeid.

Korleis:

- Informasjon på foreldremøte i barnehagen.
- Infomøte for foreldre på skulen.
- Foreldresamtale vår.

Føremålet med plan for samarbeid heim, barnehage og skule/SFO er å sikre at alle barn får ein likeverdig, trygg og meningsfull overgang frå barnehage til skule og fritidsordning.

Rammeplan for barnehagen og prinsipp for opplæring i skulen (Læringsplakaten) slår fast at barnehage og skule skal samarbeide til det beste for barnet.

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldra og skulen leggje til rette for at barnet kan få ein trygg og god overgang frå barnehage til skule, og eventuelt til skulefritidsordninga. Barnehagen og skulen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbodet til dei eldste barna i barnehagen, overgangen til skulen og skulestarten.» (Rammeplan, 2017)

BARN SIN MEDVERKNAD

Aktivitet	Tidfesting
Daglege samtalar med barn.	Kontinuerleg.
Tilbakemelding av gjennomførte aktivitetar på tankekart – gjenkalling.	I etterkant av gjennomføringa.
Gjennom verktøy og observasjon av borna, særleg dei som er minst språkkunnige.	Kontinuerleg.
Barnesamtaler med dei barna som skal over i skulen.	Februar.
«kva seier barnet» – fyller ut vurderingsskjema.	Etter kvart tema. Når ein går gjennom vurderingsskjemaet.

Med barn sin medverknad meiner me at barn skal få støtte til å uttrykka seg, bli sett og ha ein påverknad i sosial samanheng. Me må gjera det mogleg for barnet å uttrykkja seg og å samhandle i lag med andre, både verbalt og non- verbalt. På denne måten vil barnet ha ein medverknad på gruppa og i barnehagen. Dei vaksne må vera støttande og sjå både enkeltbarn og heile barnegruppa sitt behov.

Kva: I planarbeid.

Korleis:

- Tankekart saman med barna.
- Observasjon.
- Tilbakemelding frå barna gjennom barnesamtale/ samtalegrupper.

Kva: Observasjon og refleksjon.

Korleis:

- Justere den vaksne si tilrettelegging og handling i kvardagen saman med barna.

Kva: Gjennom føresette.

Korleis:

- Foreldremøte.
- Foreldreråd og samarbeidsutval.
- Foreldresamtale.
- Dagleg samtale.

Kva: Måltid.

Korleis:

- Fleksibel frukost.
- Velje kva mat ein vil ha innanfor rammer.

Kva: Tur

Korleis:

- Turmål.
- Innhaldet på turen.

DOKUMENTASJON

Kva: Planarbeid.

Korleis:

- Observasjonar, praksisforteljingar og samtale med barn som utgangspunkt for refleksjon og for planar.
- Tankekart.
- Vekeplan/månadsplan /progresjonsplan/prosjektplan.

Kva: Barna sin trivsel og utvikling.

Korleis:

- Observasjon og praksisforteljing som utgangspunkt for refleksjon på samarbeidsmøta i barnehagen.

Kva: Kvardagshendingar.

Korleis:

- Rapportar på MyKid.
- Bilete frå aktivitetar på Instagram og Facebook.

Kva: Pedagogisk innhald.

Korleis:

- Tankekart.
- Praksisforteljing.
- Barneteikningar.

Smak mat frå ulike kulturar

Møta ulikt materiale, fokus på prosess og sansar

Medverknad

Lese historiane om Indrani i India

OMSORG

Kva: Vennskap og relasjonsbygging.

Korleis:

- Dele i leikegrupper.
- Tid for lek.
- Sosial kompetanse.
- Jobbe med glede og inkludering i kvardagen for å hindre utanforskap og krenking.
- Gi rom for å vera seg sjølv, rom for ulike meiningar.

Kva: Tilgjengelege vaksne.

Korleis:

- Støttande og lyttande.
- Vaksne som er tilgjengelege fysisk og mentalt.
- Støtter i å sortere og regulerer kjensler.
- Alle barn skal oppleve å bli sett, forstått og respektert.
- Vaksne som tar ansvar for relasjonsbygging.

Kva: Rom for ro og kvile

Korleis:

- Lese bok.
- Lydbok.
- Sovetid.
- Skape gode måltid.
- Lytte til musikk.

Kva: Tryggleik og trivsel.

Korleis:

- Gi barna trygg base.
- Tryggleikssirkelen.
- Støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til sjølv å kunne ta i mot omsorg.
- Trygge og gode stellesituasjonar.
- Vaksne som er gode rollemodellar.

Kva: Gi barna tru på seg sjølv.

Korleis:

- Sjå enkeltbarnet.
- Lydhøyre vaksne.
- Gi positive tilbakemeldingar når barna gjer positive handlingar.
- «Ta barna» i å gjere gode handlingar.

Kvifor: «Omsorg er ein føresetnad for at barna skal vere trygge og trivast, og for at dei skal utvikle empati og nestekjærleik». (Rammeplanen 2017)

Trinn 1	Trinn 2
<ul style="list-style-type: none"> - Gode stellesituasjonar. - Skjerma barna i mindre grupper. - Kviletid ut i frå barnet sitt behov. - Trygg base, og tilgjengelege vaksne. - Anerkjenne kjenslene til barna. - Fysisk omsorg. 	<ul style="list-style-type: none"> - Anerkjenne eigne og andre sine kjensler. - Støtte og oppmuntre barna til å vise og ta i mot omsorg. - Fysisk omsorg. - Tilgjengelege vaksne. - Leikegrupper. - Gi rom for kvile. - Vaksne som stiller krav og forventning tilpassa modning.

LEIK

Kva: Gløde med leik.

Korleis:

- Sette av tid til sjølvstyrt leik.
- Vaksne som er til stades for rettleiing og hjelp.
- La barna vera ein del av eit fellesskap.
- La barna bruke fantasien og kreativiteten i leik.
- Vaksne som ser leikens eigenverdi.

Kva: Vennskap.

Korleis:

- Vaksne som er til stades.
- Sosial kompetanse.
- Vaksne som hindrar utestenging.
- «Steg for steg».
- Samarbeid.
- Leikegrupper.
- Gi barna felles erfaringar som kan gi utgangspunkt for leik.

Kva: Leikerom.

Korleis:

- Legge til rette for rom som inviterer til leik.
- Bli kjent med barna sine interesser.
- Bytte ut leiker og tilføre nye.
- Gi barna god plass ved å bruke dei andre gruppene sine rom.
- Psykisk helsefremmande leikerom.

Kva: Uteleik.

Korleis:

- Bussturar.
- Uteleik på leikeplassen i barnehagen.
- Turar i nærområdet.
- Aktivitetar ute.

Kva: Språk.

Korleis:

- Bruke språket aktivt.
- Gjere seg forstått.
- Bearbeida felles opplevingar.
- Konfliktløysing.

Kvifor: Leiken er ein arena for utvikling og læring. Gjennom god samhandling og leik utviklar barnet eit godt sjølvbilde og sosiale ferdigheit. (Rammeplanen, 2017)

Trinn 1

- Leikerom som er tilrettelagt for «toddlarleik».
- Tid til eigenstyrt leik.
- Leikematerialar som er tilpassa alder (som til dømes puter, store klossar, kassar, bøker med harde sider).
- Turar i nærområdet.
- Skjerma uteleikeplass for dei aller minste.

Trinn 2

- Rom tilrettelagt for rolleleik.
- Tid til eigenstyrt leik.
- Bussturar.
- Leikematerialar tilpassa alder (som til dømes bordaktivitetar, bøker, småbilar, lego, materiell til å bygge opp leiken).
- Rom for kreativ tenking.

DANNING

Kva: Sjølvbilde.

Korleis:

- «Ta barna» i å gjere gode ting.
- Framsnakke.
- Øve på å ta i mot positive tilbakemeldingar.
- Anerkjenne følelsar.
- Støtte identitetsutviklinga.

Kva: Respekt for kvarandre.

Korleis:

- «steg for steg».
- Vaksne som gode rollemodellar.
- Setja ord på kjenster.
- Oppfordre til å vera høfleg, helse og å takke.
- «Være sammen».

Kva: Fellesskap og mangfald.

Korleis:

- Sosial kompetanse for å forebygge utanforskap.
- Respekt for ulikeheit.
- Synleggjere og framheve mangfald (til dømes flagg i garderoben).
- Demokratisk fellesskap.
- Rom for kritisk tenkning.
- Felles normer og verdiar.
- Formidla tradisjonar.
- Hjelp barna til å reflektere over eigne handlingar.

Kva: Bøker.

Korleis:

- Varierte bøker.
- Samtaler rundt bøker.
- Stille opne spørsmål.
- Utfordre tenkinga til barnet.

Kvifor: Barnehagen skal bidra til at barna får delta i eit demokratisk fellesskap. Ein skal ha fokus på samholdet, samtidig som ein ser det enkelte barnet. (Rammeplanen, 2017)

Trinn 1

- Barn sin medverknad.
- Sette ord på følelsar og bekrefte følelsar.
- Bli kjent i små grupper og erfare å vera ein del av eit fellesskap.
- Legge vekt på det positive.
- Meg i fellesskapet.
- Bli kjent med eigne grenser.

Trinn 2

- Barn sin medverknad.
- Bevisst eigne grenser og markere seg.
- Vera ein del av eit fellesskap.
- Legge vekt på det positive.
- Invitere barna inn i utforskande samtaler.
- Bevisstgjerjing av mangfaldet.
- Meg i det store fellesskapet.

LÆRING

Kva: Stimulerande miljø.

Korleis:

- Rom som er tilrettelagt for utforsking.
- Vaksne som støtter opp om barns utforskartrøng og undring.
- Legge til rette for rike og varierte opplevingar og erfaringar.

Kva: Fellesskap

Korleis:

- La barna få bidra i eigen og andre barn si læring.
- Jobbe for trivsel og tryggleik, eit inkluderande miljø.

Kva: Barn sin medverknad.

Korleis:

- Vaksne som anerkjenner og støtter opp om barn sin nysgjerrigheit, kreativitet og vitelyst.
- lytte, sjå og forstå.

Kva: Utfordringar og meistringsopplevingar.

Korleis:

- Gi barna utfordringar tilpassa alder og modning.
- Varierte utfordringar.
- Lære gjennom kroppen.

Kvifor: «Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i eiga og andre si læring». (Rammeplanen side 22.)

Trinn 1	Trinn 2
<ul style="list-style-type: none"> - Alderstilpassa rom. - Rom for «toddlerleik». - Varierte utfordringar ut frå modning. - Aktiv bruk av sansane (lukt, smak, taktil, hørsel og syn). - Tryggleik og fellesskap.	<ul style="list-style-type: none"> - Alderstilpassa rom. - Vaksne som støtter opp om utforskartrøng. - Tid og rom for refleksjon. - Tankekart. - Varierte og innholdsrike samlingsstunder.

KALENDER

MÅNAD:	FAGOMRÅDET:	KVA SOM SKJER:
JANUAR	Mengd, rom og form	1. januar- første nyttårsdag. 28. januar- planleggingsdag barnehagen stengt.
FEBRUAR	Kommunikasjon, språk og tekst	6. februar- samefolkets dag. 17. februar karneval 27. februar- fastelavnssøndag.
MARS	Natur, miljø og teknologi	15. Mars- barnehagedagen, Tema «Vennskap- du og jeg»
APRIL	Natur, miljø og teknologi	7. april- påskelunsj. 14. april -skjærtorsdag- barnehagen stengt 15. april -langfredag- barnehagen stengt 18. april- 2.påskedag- barnehagen stengt
MAI	Kropp, rørsle, mat og helse	17. mai- grunnlovsdagen- barnehagen stengt. 26. mai Kristi Himmelfarts-barnehagen stengt 27. mai planleggingsdag barnehagen stengt.
JUNI	Nærmiljø og samfunn	6. juni -2.pinsedag- barnehagen stengt 9. juni- sommarfest i barnehagen. 24. juni- planleggingsdag barnehagen stengt.
JULI	Sommarbarnehage- Eige tema	Veke 29 og 30- Barnehagen sommarstengt.
AUGUST	Etikk, religion og filosofi	16. august- oppstart nytt barnehageår.
SEPTEMBER	Kunst, kultur og kreativitet	4. september- barnas turlag arrangerer «Kom deg ut dagen» Veke 38- brannvernveka. 27. september- foreldremøte.
OKTOBER	Kunst, kultur og kreativitet	20. Oktober -Forut fest i barnehagen.
NOVEMBER	Mengd, rom og form	10. og 11. november- planleggingsdagar. 22. November- «Mot til å glede dagen»
DESEMBER	Etikk, religion og filosofi	6. desember- nissefest 13. desember- Luciadag 4 åringane går.

VENNSKAP OG FELLESSKAP

Kva: Sosial kompetanse.

Korleis:

- Bøker.
- Leikegrupper.
- Eigenstyrt leik.
- Inkluderande fellesskap.

Kva: Konfliktløsning.

Korleis:

- Steg for steg.
- Vaksne som støttar og rettleiar.
- «Være sammen».
- Lære strategiar for å løyse konflikhtar.

Kva: Førebyggje mobbing.

Korleis:

- Nære vaksne.
- Bøker.
- «Være sammen».
- Leikegrupper.
- Inkluderande fellesskap.

Kva: Følelsar.

Korleis:

- Bli kjent med egne og andre sine følelsar.
- Lære å sette grenser for seg sjølv.
- Lære å respekter andre sine grenser.
- Empati.

EIN INKLUDERANDE BARNEHAGE

Barnehagen skal arbeide førebyggjande og kontinuerleg for å fremme helsa, trivselen, leiken og læringa til barna, og forhindre og gripe inn mot krenkingar.

Barnehagane har fått ei aktivitetsplikt som skal sikre at barnehagen handlar raskt og rett når eit barn ikkje har eit trygt og godt barnehagemiljø. Alle som arbeider i barnehagen, skal melde frå til barnehagen sin styrar dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at eit barn ikkje har eit trygt og godt barnehagemiljø. Saka skal undersøkjast, og det skal setjast inn tiltak og utformast ein aktivitetsplan.

For oss i Ås Barnehage er leik viktig. Har ikkje barna nokon å leike med, kan ein føle seg utanfor. Me ynskjer at barna skal bli møtt med tillit og ei kjensel av tilhøyrslø og fellesskap. Dette handlar om å vera eit verdifullt menneske saman med andre, og vere ein del av flokken. Me har som mål å hindra utanforskap og bidra til læring, utvikling og livsmeistring.

Våre kjernekomponentar er:

Dei vaksne skal:

- Vera fysisk og psykisk til stades.
- Ta ulike roller i leiken saman med barna.
- Observera og gripa inn om me ser at leiken ikkje er god.
- Spreier seg meir i uteleiken.
- Halde orden for å gjera arenaer meir attraktiv og spennande (ute og inne).

MAT I BARNEHAGEN.

I Ås barnehage er me heldig og har eigen kokk som førebur god og sunn mat til oss i kvardagen. Kokken er ikkje ein del av grunnbemanninga, men kjem på toppen av både pedagognorm og bemanningsnorm. Me ser at arbeidet på kjøkkenet tar mykje tid, og dette er tid me ynskjer å bruke saman med barna.

Barnehagen har eige drivhus, (veksthuset) og grønsakhage. Der håpar me at det kjem mykje godt etter kvart som me plantar. Det er planta både bær og frukt på utsida, og inne har me gode høve til å plante grønsaker om våren. I dette deltek barna slik det står i rammeplanen:

«Gjennom arbeid med kropp, rørsele mat og helse skal barnehagen bidra til at barna får innsikt i kvar maten kjem frå, matproduksjon og vegen frå mat til måltid». (Rammeplanen for barnehagen side 50.)

Agurk frå eige veksthus

Fiskekaker

Smaksprøvar på Indisk mat

Epledagen- med eplemuffins

FORUT- barneaksjon

Gjennom Forut barneaksjon blir me i barnehagen kjent med barn ifrå ein annan kultur. Me får sjå korleis dei bur, kva dei et, og korleis dei har det i sitt land.

Fokuset er på det positive som skje i deira kvardag, og me ser ulikskapa frå korleis me lev her Noreg. Forut har laga eit eige pedagogisk materiale med film og musikk som me nyttar oss av.

I barnehagen arbeidar alle gruppene prosjektbasert med Forut over ei tid. Som ei avslutning på prosjektet inviterar me inn til ein forut-fest i saman med foreldre og besteforeldre. Me lagar utstilling av arbeidet vårt, me har loddsal til inntekt for barneaksjonen, og me har det hyggeleg med samtalar og kake.

Forut dagen blir 20. oktober 2022.

Les gjerne meir på forut.no

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Kva: Lytte.

Korleis:

- Samling.
- Språksprell.
- Høgtlesing.
- Munnleg forteljartradisjon.
- Nytte lytteleikar og spel.
- Kvardagssituasjonar.
- Rim, regler, song.

Kva: Samtale.

Korleis:

- I daglege samhandlinga med barna.
- Gi barn tid og moglegheit for kommunikasjon barn-barn og barn-vaksen.
- Anerkjenne nonverbal kommunikasjon.
- Oppfølgingspørsmål, og til stades i samtalen for å halde samtalen i gang.
- Engasjerte vaksne.

Kva: Leik.

Korleis:

- Legge til rette for ulike leikemiljø, leikemiljø som endrar seg etter barna sine interesser.
- Vaksne som er deltakande og støttande.
- Til stades i uteleik og på tur.
- Tilrettelagt småbarnsgruppe.
- Tid til undring, utforskning og samtale.

Kva: Språkstimulering.

Korleis:

- Bruka omgrep aktivt i kvardagsspråket.
- Lesa mykje saman med barna.
- Låna bøker på biblioteket.
- Bokassar frå biblioteket i barnehagen.
- Steg for steg.
- Snakkepakken.
- Eventyrboksar.
- Bade barna i ord.
- Fokus på at me bruker språket i konfliktløsning.
- Lytte til kvarandre i samtalen, vente på tur til å snakke.
- Setja ord på kjenster.

Kva: Språktrening.

Korleis:

- Tilpassa språktrening for barn med sein språkutvikling og fleispråklege.
- Leikegrupper.
- Bevisst omgrepstrening.
- Bruk av peikebøker med dei minste.
- Nytte konkretar til støtte saman med ord og omgrep.

Kva: IKT.

Korleis:

- Utforske skriftspråk.
- Barna deltek når personalet arbeider med bilete på data/nettbrett.
- Nytte pedagogiske spel på data/nettbrett.
- Innhente informasjon til prosjekt, og ting me undrar oss over.
- Musikk.

Kvifor: Barnehagen skal bidra til at barn leiker med språk, symbol og tekst, og stimulere til språkleg nysgjerrigheit, bevisstheit og utvikling. I barnehagen skal barna få erfare ulike måtar å formidle tekstar og forteljingar på, som kjelde til estetiske opplevingar, kunnskap, refleksjon og møte med språk og kultur. (Rammeplanen, side 48)

NATUR, MILJØ OG TEKNIKK

Kva: Teknologi.

Korleis:

- Vera nysgjerrig på naturvitskaplege fenomen.
- Laga konstruksjonar med ulike materialar.
- Eksperimentera og utforske korleis ting er sett saman.
- Skru og mekke.
- Utforska kva moglegheit reiskapar og teknologi kan by på.

Kva: Dyr.

Korleis:

- Gardsbesøk.
- Fisketur – fisk som råvare.
- Studera småkryp.
- Utforske dyrelivet rundt barnehagen.

Kva: Miljøvern.

Korleis:

- Samtale.
- Ta vare på inventar og utstyr i barnehagen.
- Plukke boss/rydde etter oss i naturen.
- Bossortering/besøka SIM.
- Råtningsprosess.
- Gjenbruk.

Kva: Hygiene.

Korleis:

- I samling.
- Handvask før måltid.
- I kvardags situasjonar.

Kva: Mangfaldet i naturen.

Korleis:

- Finne råvarer i naturen til mat og estetiske uttrykk.
- Studere særtekk ved årstidene.
- Utforske kreftene i naturen; vind, vatn, sol, frost.
- Undrande refleksjon naturfenomen

Kva: Fysikkleik/forsøk.

Korleis:

- I samling.
- Ute i naturen.
- På kjøkkenet.
- Spontant i frileik.

Kvifor: Barnehagen skal bidra til at barn blir glad i naturen og får eit mangfald av naturopplevingar og oppleve naturen som arena for lek, undring, utforsking og læring. (Rammeplanen, 2017)

Barnehagen har i saman med Opero fokus på FN sine berekraftsmål; nr. 7; «Rein energi for alle», nr. 12; «Ansvarleg forbruk og produksjon», og nr. 4 «God utdanning»

- Redusera energiforbruk.
- Redusera matsvinn.
- Redusera avfallsmengde, materialgjenvinning og ombruk.
- Vera ei lærande bedrift.

BARNAS TURLAG:

Barnas turlag arrangerer turar i nærmiljøet og på fjellet. Her kan du møte opp og delta på arrangementa dei lagar til. Ein treng ingen førekunnskap, då det er turleiarar med på arrangementa. Barnas turlag arrangerer to nasjonale «kom deg ut» dagar i året. Ein fyrste helga i februar og ein fyrste helga i september. På arrangementet i september brukar personalet i Ås barnehage å delta med natursti. Følg barnas turlag Stord-Fitjar på Facebook eller på heimesida stord-fitjar.dnt.no der legg dei ut sine arrangement.

God tur!

KROPP, RØSLE, MAT OG HELSE

Kva: Positive erfaringar med friluftsliv/uteleik.

Korleis:

- Matlaging på tur.
- Gode klatremoglegheiter.
- Sykkeldag.
- Tur.
- Leirplass i skogen.
- Lære tradisjonelle uteleikar.
- Nyttå T-løyper på fjellturar og elles andre lokale turløyper på tur dagar.
- Leik og ulike aktivitetar på fotballbanen og i ballbingen.

Kva: Grovmotorisk aktivitet inne.

Korleis:

- Gym.
- Dans.
- Hinderløype.
- Song med rørsle.

Kva: Mat.

Korleis:

- Sunn kvardagskost servert ved måltida.
- Frukt og grønnsaker kvar dag.
- Bevisstgjerung ved samtale.
- Innsikt i «frå dyr til mat».
- Smoothie i bursdagssamling.
- Innsikt i «frå jord til bord».

Kva: Menneskekroppen.

Korleis:

- Kunnskap om kroppen.
- Verta trygg i eigen kropp.
- Skape positivt sjølvbilete.
- Kunnskap om grenser for eigen kropp.

Kva: Kroppsmeistring.

Korleis:

- Sjølvstendigheitstrening.
- Varierte fysiske utfordringar.
- Dramaaktivitetar.
- Forming.
- Klatrestativ i barnehagen.

Kva: Finmotorisk aktivitet.

Korleis:

- Spel.
- Formingsaktivitetar.
- Øve på påkledning.
- Smørjelunsj.
- Klippa med saks.
- Øva på blyantgrep.
- Perler, puslespel, klistremerke med meir.

Kvifor: For å utvikla grunnleggande motoriske ferdigheitar, kroppsmeistring, fysiske eigenskapar, vanar og innsikt i korleis ein kan ivareta helse og livskvalitet.

«Barna skal inkluderast i aktivitetar der dei får bevege seg, leike og samhandle med andre og oppleve motivasjon og meistring ut i frå egne føresetnader». (Rammeplanen side 49.)

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Kva: Like moglegheiter.

Korleis:

- Fokus på like moglegheiter for gutar og jenter.
- Tilrettelegging av leikerom med utfordringar.
- Bevisste vaksne.

Kva: Barnas turlag.

Korleis:

- Barnehagen har stand på «Kom deg ut»-dagen ved Ådlandsvatnet.
- Barnegrupper som nyttar T-løyper på tur dagar.
- Nytt kart.
- Oppfordra foreldre til å delta på «Kom deg ut dagane».

Kva: Kjennskap til ulike kulturar.

Korleis:

- Aksjonsdag etter FORUT-prosjekt.
- Snakke om høgtider og merkedagar.
- Markere samefolket sin dag.
- Lyfte fram dei ulike nasjonalitetane gjennom song, kunst og kulturtrykk.
- Bruke ressurspersonar i nærmiljøet og i personalet.

Kva: Leirvik sentrum og næringslivet.

Korleis:

- Bruke lokalavisa som kjelde til informasjon om kva som skjer.
- Lucia feiring i sentrum.
- Følgje byggeprosessar.
- Besøkja gruveområdet på Littlabø.
- Bli kjent med kunst, kultur og tradisjonar i sentrum.

Kva: Samarbeid med andre instansar.

Korleis:

- Stord Kulturskule.
- Høgskulen på vestlandet.
- Barneskular.
- Ungdom- og vidaregåande-skule.
- Biblioteket.
- Sunnhordland museum.

Kvifor: «Gjennom utforsking, opplevingar og erfaringar skal barnehagen bidra til å gjere barna kjende med sitt eige nærmiljø, samfunnet og verda.»

(Rammeplanen, 2017 side 55.)

KUNST, KULTR OG KREATIVITET

Kva: Uttrykkja seg estetisk.

Korleis:

- I samling, tilrettelagde aktivitetar og leik.
- Tilgang til rom, materiale og utstyr.
- Fantasi, kreativ tenking og skaparglede.
- Bruka ulike teknikkar, materiale, verktoy og teknologi.
- Gjennom musikk, dans og drama.

Kva: Kulturtradisjonar.

Korleis:

- Markere enkelte merkedagar på primstaven.
- Bli kjend med forteljar-, song- og musikktradisjon.
- Møte uttrykksformer som biletkunst og kunsthandverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design.

Kva: Gje barna erfaringar med ulike kunstuttrykk.

Korleis:

- Bevisstgjera dei på kunst i nærmiljø.
- Gå på teater, utstillingar, konsertar når det er tilgjengeleg.
- Besøkja skulpturar i nærmiljøet.

Kva: Kulturidentitet.

Korleis:

- "Familien min" bilete heime frå for dei yngste.
- Samarbeid med Sunnhordland museum.
- Bli kjent med kulturuttrykk frå ulike land og kulturar.

Kva: Tilrettelegging av fysisk miljø.

Korleis:

- Leikerom som stimulerer til kreativ aktivitet.
- Tilgang til ulike materiale og uttrykksformer.

Kvifor: «Oppleringar med kunst og kultur i barnehagen kan leggje grunnlag for tilhørslse, deltaking og eige skapande arbeid. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstnariske og kulturelle uttrykk som speglar eit mangfaldig samfunn og ulike tidsepokar. I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere nysgjerrigheit, utvide forståinga deira og bidra til undring, undersøkingar, utprøvingar og eksperimentering.

Rammeplanen, 2017 side 50-51.

MENGD, ROM OG FORM

Kva: Form og konstruksjon.

Korleis:

- Følgje byggeprosessar i nærmiljøet.
- Lage byggverk/modellar i ulikt materiale.
- Bygningar og former før og no.
- Synlege tal og former.
- Delta i peparkakebyen.
- Puttekasse og ringpyramide.
- Formingsaktivitetar med geometri.

Kva: Sortere, rydde, klassifisere.

Korleis:

- Rydde leiker.
- I daglege rutinar.
- I naturen/på tur.
- Spel.

Kva: Spel.

Korleis:

- Puslespel.
- Spel med form og mønster.
- Terning/telja.

Kva: IKT.

Korleis:

- Leik med tal på IPad/PC.
- Utforske former og mønster på datamaskinen/ pedagogiske spel på IPad.
- Finna informasjon på internett.

Kva: Gjera erfaring med måling, veging, berekna.

Korleis:

- Bake/lage mat.
- Følgje oppskrifter.
- Bruke eigna målereiskapar.
- Metodiske opplegg.

Kvifor: «Barnehagen skal synleggjere samanheng og leggje til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagleglivet, i teknologi, natur, kunst og kultur, og ved å sjølv å vere kreative og skapande.»
(Rammeplanen, 2017 side 53.)

ETIKK, RELEGION OG FILOSOFI

Kva: Filosofi.

Korleis:

- Undring rundt ulike problemstillingar og opplevingar.
- Samtalar.
- Forteljningar.

Kva: Respekt for ulikhetar.

Korleis:

- Samtale.
- Drama.
- Vaksne rollemodellar.
- Stille opne spørsmål.

kva: Bli kjent med høgtider i andre religionar og kulturar representert på gruppa.

Korleis:

- Samtale.
- Lese historia.
- Lære songar.
- Lage mat.
- Flagg.

Kvifor: «Etikk, religion og filosofi er med på å forme korleis vi oppfattar verda og menneska, og pregar verdiar, normer og haldningar. Fagområdet ser særleg på barnehagen sitt samfunnsmandat og verdigrunnlag i eit samfunn som er prega av livssynsmangfald.» (Rammeplan, 2017 side 54.)

Kva: Øve på sosial samhandling i eit fellesskap.

Korleis:

- I leik.
- I kvardagssituasjonar, samling og tilrettelagde aktivitetar.
- Vaksne som førebilete.
- Metodisk opplegg.
- Fokus på førebygging av mobbing.

Kva: Bli kjent med høgtider i vår tradisjon.

Korleis:

- Kyrkjevandring.
- Juleevangeliet.
- Påskebodskapan.
- Song og musikk.
- Tradisjonar kring høgtidene før og no.

Ås Barnehage

Besøksadresse

Åsringen 87
5417 Stord

Postadresse

Ringvegen 14
5412 Stord

e-post adresse

post@asbarnehage.no
Telefon: 53402430

Årsplan for Ås barnehage 2022 er med dette godkjend i samarbeidsutvalet.

Stord 15.12.2021

Leiar

div Kristin Være